

Temat dnia: Dopóki żyjemy

Zapis w dzienniku: Majowe święta

Uczeń:

- wie, kto to jest patriota,
- zna najważniejsze wydarzenia historyczne swojego kraju,
- czyta utwory poetyckie z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji.

Metody:

- oglądowa,
- słowna,
- działalności praktycznej,
- aktywizujące.

Formy pracy:

- indywidualna,
- grupowa,
- zbiorowa.

Przebieg zajęć:

Dzieci wchodzi do klasy i szukają swoich imion zapisanych na kartkach rozłożonych na ławce pod tablicą. Kartkę ze swoim imieniem przypinają szpilką do ubrania. Imiona zapisane są w tylu kolorach, ile grup mają utworzyć dzieci.

Zabawy muzyczno - ruchowe

Śpiewanie hymnu państwowego. Po odśpiewaniu hymnu dzieci wyjaśniają, co to jest hymn; dlaczego hymn śpiewamy, stojąc na baczność; o jakich wydarzeniach jest mowa w naszym hymnie; czy każdy kraj ma swój hymn i dlaczego.

Zajęcia na dywanie

Co jest domem wszystkich Polaków? – rozmowy w parach. Dzieci rozmawiają o barwach i znaczeniu symboli narodowych Polski. Opowiadają, o czym myślą, mówiąc: moja ojczyzna. Wyjaśniają, co sprawia, że czują się Polakami, kogo można nazwać patriotą, jakie zachowania charakteryzują patriotę.

Jak powstała konstytucja Polski? – rozmowy w kręgu. Dzieci rozmawiają o tym, jak ważne są zasady, których zawsze należy przestrzegać. Co się dzieje, kiedy nie ma zasad w czasie waszych zabaw? Co się dzieje, kiedy ustalone zasady są łamane? Czy dobrze jest mieć swój dom? Dlaczego? Jak byście się czuli, gdybyście byli bezdomni? Jak byście się czuli, gdyby ktoś chciał wam odebrać dom, gdyby ktoś chciał rozdzielić waszą rodzinę? Wyobraźcie sobie, że tak właśnie czuli się kiedyś Polacy. Co wiecie na temat konstytucji naszego państwa? Co wiecie na temat Konstytucji 3 maja?

YouTube: Konstytucja w Polsce – jak powstała?, mapa rozbiorów Polski, Jan Matejko „Konstytucja 3 Maja 1791 roku”.

Uważnie słuchają zawartych w nich informacji. Wymieniają państwa (zaborców) uczestniczące w rozbiórce Polski (Prusy, Austria, Rosja). Oglądają mapę Polski w czasie rozbiorów i pokazują terytoria, które zagarnęli zaborcy. Nauczyciel wyjaśnia, co znaczy liberum veto – zasada dająca prawo każdemu z posłów biorących udział w obradach Sejmu do zerwania go i unieważnienia podjętych na nim uchwał Wolna elekcja – wybór króla poprzez głosowanie obywateli.

Zajęcia przy stolikach

Nasza szkoła, cz. 4 (H), s. 6–9; Moje ćwiczenia, cz. 4 (H), s. 4–6.

Rozmowa o Konstytucji 3 maja, inspirowana opowiadaniem Jacka Ingłota Dopóki żyjemy.

- Wyjaśnianie znaczenia nieznanych wyrazów. Dzieci głośno odczytują zapisane pod tekstem opowiadania Dopóki żyjemy wyrazy i ich wyjaśnienia: szlachcic, kontusz, mieszczanin, Moskale, kawaleria, podkanclerzy. Nauczyciel rozdaje każdej parze dzieci kartki ze zdaniami – załącznik nr. 1 Dzieci czytają zdania i wyjaśniają podkreślone w nich wyrazy. Chętne dzieci czytają zdania, zastępując podkreślone wyrazy innymi, np. W progu gospody ukazał się niewysoki, szczupły mężczyzna odziany w ciemny strój. W progu gospody pojawił się niewysoki, szczupły mężczyzna ubrany w ciemny strój.
- Czytanie opowiadania Dopóki żyjemy i rozmowa na jego temat. Dzieci śledzą tekst opowiadania czytany przez nauczyciela. Następnie wypowiadają się na temat jego treści.
- Czego dowiadujemy się z treści opowiadania? Jaką historię swojej ojczyzny poznaliście? Jakie uczucia wzbudziło w was opowiadanie? Kim był Hugo Kołłątaj? Jakie zachowania świadczą o patriotyzmie Polaków? Które fragmenty opowiadania odnoszą się do ilustracji na s. 7, a które do ilustracji na s. 8? Obraz jakiego wielkiego malarza przypomina wam ta ilustracja? Do jakiego znanego wam utworu nawiązuje tytuł opowiadania? Jak myślicie, dlaczego obchodzimy święto Konstytucji 3 maja? Co to jest konstytucja?

- Poznanie podłoża historycznego Konstytucji 3 maja.

Nauczyciel dzieli dzieci na grupy 4-osobowe (zgodnie z kolorem zapisanego imienia). Każda z nich zajmuje wyznaczone miejsce w klasie i wykonuje ćw. 1. (Moje ćwiczenia, cz. 4)

Dzieci oglądają oś czasu i odczytują zapisane na niej informacje. Czytają pytania i szukają w opowiadaniu Dopóki żyjemy odpowiednich fragmentów. Na ich podstawie oraz na podstawie osi czasu wykonują kolejne podpunkty ćwiczenia i odpowiadają na pytania. (Akcja opowiadania rozgrywa się w roku 1791, to XVIII wiek. W tym czasie królem Polski był Stanisław August Poniatowski, który jest na portrecie). Dzieci podpisują obraz. (Pierwszego rozbioru Polski dokonano w 1772 roku. Państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski, to: Prusy, Rosja, Austria). Wskazane przez nauczyciela dziecko głośno odczytuje fragment opowiadania, który opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiórce. Opowiadał mi dziadunio o tym rozbiórce (...) Data uchwalenia konstytucji majowej: 1791 rok. Dzieci wyjaśniają, w jakim celu uchwalono konstytucję, odczytując fragment opowiadania.

Głośne odczytanie fragmentu wyjaśniającego, co to jest konstytucja i co zawiera: Konstytucja „to najważniejsze prawo obowiązujące w naszej ojczyźnie”. (...) Dzieci mogą przepisać do zeszytu fragment opowiadania jako odpowiedź na pytanie Co to jest Konstytucja?

Hugo Kołłątaj to jeden z autorów Konstytucji 3 maja – dzieci odczytują notkę biograficzną z podręcznika. Wskazane przez nauczyciela dziecko głośno odczytuje fragment

opowiadania wyjaśniający, dlaczego Hugo Kołłątaja poszukiwali żołnierze. (...) wroga naszej władczyni, carycy Katarzyny.

Konstytucja 3 maja przetrwała do trzeciego rozbioru Polski, do 1795 roku. W 1792 roku rozegrała się wojna polsko-rosyjska, a w 1795 roku dokonano III rozbioru Polski. Wskazane przez nauczyciela dziecko głośno odczytuje fragment opowiadania wyjaśniający, jak długo Polska nie zginie. (...) dopóki żyjemy, dopóki ją kochamy, Polska nie zginie! Nigdy! Dzieci, na podstawie legendy mapy, odczytują nazwy zaborców (Rosja, Prusy, Austria) i daty rozbiorów. Wskazują na mapie obszary Polski, które były zagarnięte w I, II i III rozbiórce naszej ojczyzny.

Dzieci piszą pod zdjęciami nazwy przedstawicieli grup społecznych w Polsce: szlachta, mieszczaństwo, chłopstwo.

Zajęcia na dywanie

Nasza szkoła, cz. 4 (H), s. 4, 6–9; Moje ćwiczenia, cz. 4 (H), s. 6.

- Rozmowy o patriotyzmie – rozmowy w kręgu.
Dzieci odpowiadają na pytanie Czy ludzie obecni w karczmie popierali konstytucję, czy byli jej przeciwni? Odszukują w opowiadaniu fragmentów uzasadniające ich odpowiedzi. Uzasadniają swoją odpowiedź.
– Czy możecie nazwać siebie patriotami? Co o tym świadczy? Podajcie przykłady.
- Głośne odczytanie przez wybrane dziecko wiersza Agnieszki Frączek Trzeci Maja.
Nauczyciel pisze na tablicy wyrazy: flaga, radość, święto. Dzieci wyjaśniają związek tych wyrazów z treścią wiersza. Każda grupa podaje inny wyraz bezpośrednio lub pośrednio związany z wierszem, np. zdarzenie, barwy, tulipany, goździki, historia, dzieci, Polska. Dzieci w grupach poszukują odpowiedzi na pytanie Jaki jest związek między treścią opowiadania a treścią wiersza? Następnie jedna osoba z grupy przedstawia odpowiedź.